

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. II. Scientia etiam favere videtur ac sternere viam alteri errori, quo
Semipelagiani asserebant, prædestinationem ad gratiam fieri ex
prævisione meritorum,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

cundam partem. Gratia coefficientia, seu concursus simultaneus ordinis supernaturalis, est indifferens, & modo indifferenti oblati voluntati, & ab illa determinabilis, quantum ad speciem actus, ut docent Assertores scientiæ mediæ: Sed concursus indifferens, & determinabilis à voluntate humana, non potest causare ejus determinationem, sed potius ab ea determinatur: Ergo determinatio voluntatis ad credendum, non potest prævideri à Deo per scientiam mediā, ut causata ab illo per gratiam coefficientiā.

131. Ex his impugnata manet communis responsio Adversariorum, qui dicunt talem determinationem procedere à libero arbitrio, non nudè & solitarie sumpto, sed sub ipso auxilio gratiæ constituto. Cum enim, ut jam ostendimus, neque gratia moraliter excitans, neque gratia coefficientis, quas illi tantum admittunt, talem determinationem causare possint; sed potius ab ipsa voluntate determinantur, & applicentur ad agendum; perinde est dicere, quod talis determinatio procedat à solo libero arbitrio, ac à libero arbitrio, sub tali auxilio gratiæ constituto, illique associato. Sicut quia albedo in manu, non est causā, nec principium caloris, impertinens omnino esset asserere, illum non procedere quidem à manu nudè & solitarie sumpta, sed à manu ut albedine affectā, & illā informatā.

132. Addo quod, Semipelagiani olim non negabant, consensum & determinationem voluntatis ad actus supernaturales, procedere à libero arbitrio, sub adjutorio gratiæ constituto, sed solum ab ipso gratiæ auxilio; ut constat ex Epistola D. Prosperi sapissimè citata, circa ejus finem, ubi dicit. *Par omnium invenitur & una sententia, quā prædestinationem Dei secundum præscientiam receperunt; ut ob hoc Deus alios vasa honoris, alios contumelia fecerit, quia finem uniuscujusque præviderit, et sub ipso gratiæ adjutorio, in qua futurus esset voluntate & actione præscierit.* Ecce voluntatem, seu voluntatis determinationem, & consensum, prævisum non sine auxilio Dei, sed sub ipso gratiæ adjutorio, positum à Semipelagianis, ut rectè annotavit Ioannes à S. Thoma, Tomo 1. in 1. p. disp. 20. art. 4.

133. Nec valet quod ait P. Annatus in libro de scientiā mediā, hic appellari fidem Ioannis à S. Thoma, quod dictum putet de Semipelagianis, quæ Prosper Catholicis Scripseribus attribuit, Ambrosium, Hieronymum & alios SS. Patres eodem involvens, quo Semipelagianos pallio. Non valet, inquam, ut enim rectè ait P. Baronius libro

Disp. 2. sect. 2. art. 6. §. 2. sæpè citato, de libertate humana, & gratia divina: *Illā reprehensio Ioannis à S. Thoma, graviore reprehensione digna est: nam Massilienses hoc maxime nomine Augustinum arguebant, quod in his de gratiā & libero arbitrio controversiis, Antiquorum Patrum vestigia deseruisset, quibus ipsi mordicus adhaerent: ac proinde parem illam unam sententiam, quā prædestinatio Dei, secundum præscientiam recipitur, sibi ex Patribus vindicatam jactasse, & adversam Augustino, quem ab illis dissentire dicebant.*

134. Falsum est etiam quod Hieronymus & Ambrosius, prædestinationem secundum præscientiam meritorum admiserint. Imò potius Pelagiani, illos SS. Patres, ut libertatis destructores, & cum Manichæis sentientes, calumniabantur, ut de se refert D. Hieronymus in Epist. ad Ctesiphontem, versiculo: *Quod autem sursum deor-*

A *sum jactitant liberum arbitrium à nobis auferri; & de S. Ambrosio D. Augustinus, lib. 1. contra Julian. cap. 4. his verbis: Quid nomen dilaniare niteris meum, & Ambrosium facis, tacito ejus nomine, Manicheum? Non ergo Joannes à S. Thoma, sed Franciscus Annatus, illos Sanctos Patres, eodem quo Semipelagianos pallio tegit, dum eis attribuit sententiam docentem prædestinationem ex prævisis meritis fieri: nam, ut ait Prosper initio ejusdem Epistolæ, Massiliensium doctrinam referens: *Hæc ipsorum definitio ac professio est. Omnem quidem hominem in Adam peccante petcasse, & neminem per opera sua, sed per Dei gratiam regeneratione salvari. Qui autem credituri sunt, quive in ea fide, quæ deinceps per Dei gratiam fit juvanda, mansuri sunt, præscisse ante mundi constitutionem Deum, & eos prædestinasse in regnum suum, quos gratis vocatos, dignos futurā electione, & de hac vita, bono fine excessuros esse præscierit.**

§. II.

Scientia mediā etiam favere videtur ac sternere viam alteri errori, quò Semipelagiani assererant, prædestinationem ad gratiam fieri ex prævisione meritorum.

135. **P**robatur breviter: Prædestinatio non solum ad gloriam, sed etiam ad gratiam, fit ex prævisis meritis, si Deus in signo rationis antecedente decretum, quò eligit & prædestinat homines ad gratiam, prævideat merita ipsorum futura: At qui datā scientiā mediā, Deus illa prævidet ut futura, in signo antecedenti decretum prædestinationis ad gratiam: Ergo si detur scientia mediā, prædestinatio non solum ad gloriam, sed etiam ad gratiam, fiet ex prævisis meritis. Major videtur manifesta, Tum quia, cum inter actus divinos non detur alia prioritas, quàm dependentiæ, se tenentis ex parte objectorum, si præscientia meritorum sit prior in mente divina, prædestinatione ad gratiam, evidens est, quod illa pendet à tali præscientiā; ac proinde quòd Deus non prædestinat ad gratiam, nisi ex prævisione meritorum. Tum etiam, quia si Deus in aliquo signo rationis, priusquam eligit hominem ad gratiam, videt illius merita futura, non potest non moveri intuitu illorum, ad dandam illi gratiam. Unde hac ratione probant Adversarij, prædestinationem ad gloriam fieri ex prævisis meritis: quia scilicet ante decretum electionis ad gloriam, Deus per scientiam mediā prævidet merita hominum sub conditione futura. Minor verò probatur ex ipsis principiis Adversariorum. Nam in quocunque signo rationis aliquid verum est, in eo Deus illud prævidet, propter infinitam virtutem sui intellectus: Sed in signo rationis antecedente electionem Petri ad gratiam, altera istarum contradictoriarum, *Petrus merebitur, Petrus non merebitur*, est determinatè vera, scilicet ista, *Petrus merebitur*, ex suppositione quòd in tempore debeat elicere actus meritorios: Ergo in signo rationis antecedente electionem Petri ad gratiam, Deus prævidet ejus opera meritoria.

Eadem ratione probari potest, ex scientia mediā sequi Christum ex prævisis meritis fuisse prædestinatum ad filiationem naturalem, sive ut fit Filius Dei in virtute, ut loquitur D. Paulus ad Romanos 1. Consequens est falsum, & erroneum; ut enim docet Augustinus de prædestinat. Sanct. cap. 15. nullibi magis splendescit gratuita prædestinatio, quàm in prædestinatione Christi, quā

sublimatus est ad talem dignitatem, & electus ad filiationem naturalem: *Quod ejus bonum (inquit) qualecunque precessit? quid egit ante? quid credidit? quid petiit, ut ad hanc ineffabilem excellentiam perveniret?* Ergo &c. Sequela autem Majoris probatur ratione jam adducta. In signo rationis antecedente decretum prædeterminationis Christi, una ex his propositionibus contradictoriis, *Christus merebitur, Christus non merebitur*, est determinatè vera: scilicet ista, *Christus merebitur*: Ergo in illo signo rationis, Deus cognoscit talem veritatem, & ipsa merita Christi futura; ac proinde non potest non moveri intuitu illorum ad ipsum prædestinandum. Unde olim Arriani tali præscientiæ usi sunt, ad suum errorem comprobandum, ut constat ex Epistola Alexandri Episcopi Alexandrini, ad alterum Alexandrum Episcopum Constantinopolitanum, quæ habetur in actis Concilij Niceni tomo 1. Conciliorum. Contententes enim Christum non esse Filium Dei per naturam, sed solum per gratiam electum fuisse ad eam dignitatem, & excellentiam: cum illis objiceretur, unde esset quod Sanctus Petrus aut Paulus, non fuerint similiter facti filij Dei, recurrerant ad præscientiam boni usûs liberi arbitrij futuri. *Tunc (inquit Alexander) omni exultâ erga Deum pietate, ac reverentiâ, aiunt: Deum cum præscientiâ & præfensione prænovisset nequaquam ipsum asperraturum, idcirco ex omnibus elegisse &c.* Quare Doctissimus Gaspar Ram, primarius Moderator Academiæ Olfensis lect. 3. de scientia conditionatorum, concl. 5. refert. primum scientiæ mediæ inventum ad Arrianos, & ad Origenem lib. 3. Periarchon cap. 1. & 2. licet ibi non ita clarè eam expresserit Origenes, sicut postea Massilienses, & Faustus, qui in hac assertionem perpetuus fuit, *Nisi præscientia exploraverit, prædestinatio nihil decernit.*

§. III.

Scientia mediæ tollit à Deo rationem primæ causæ.

137. **P**Atet hoc inconveniens ex supra dictis: ut enim articulo præcedenti ostendimus, Deus non potest esse prima causa futuritionis conditionatæ rerum contingentium, & ordinis ad existentiam sub conditione habendam, qui in ea includitur, & per quem futura conditionata à merè possibilibus distinguntur, nisi mediante aliquo decreto, subjektivè absoluto, & objectivè conditionato, quò voluntas divina determinet illis dare esse, si poneretur aliqua conditio: Atqui scientia mediæ talia decreta excludit: Ergo rationem primæ causæ à Deo tollit.

138. Neque hoc inconveniens effugiunt Adversarij, agnoscendo dependentiam conditionatorum à decreto futuro & ponendo, si poneretur conditio. Licet enim existentia rei conditionatè futuræ, non sit præfens futuritionis tempore, ordo tamen ad illam præfens est, ut docet D. Thomas quaest. 12. de verit. art. 10. ad 2. & causæ secundæ inclinationem & ordinationem de facto habent, ad causandum effectum qui est conditionatè futurus. Item veritas objectiva de tali futuro, præfens est futuritionis tempore; nec manet suspensa, & à conditione pendens, sicut ipsa futuritio: unde cum talis ordo ad existentiam, & veritas illa objectiva, quæ non est naturalis & necessaria, sed libera & contingens, exigant aliquam cau-

am actualem & præsentem, non potest salvari in Deo ratio primæ causæ, nisi in illo admittatur decretum aliquod conditionatum, actuale, & exercitum, nec sufficit futurum, seu ponendum, si poneretur conditio.

139. Addo quod, cum decretum illud conditionatè futurum, & ponendum, si poneretur conditio, ad quod recurrunt Adversarij, non sit prædeterminans, sed purè indifferens, & à voluntatè creatæ determinabile, quantum ad speciem actûs, determinata futuritio rerum contingentium, & actuum nostrorum liberorum, in illud, ut in primam causam reduci nequit: nam ut ait D. Thomas 3. contra Gent. cap. 2. Quod indifferenter se habet ad multa, non magis unum operatur, quam aliud.

140. Addo etiam, quòd cum juxta Adversarios concursus creatus determinet divinum, & determinans, prioritate saltem naturæ, debeat præcedere determinabile, concursus creatus aliquo modo præcedit divinum, & consequenter illius causalitatem sub aliqua ratione subterfugit; prius enim non dependet à posteriori tanquam à causa.

141. Infra etiam ostendemus, scientiam mediæ eximere à divina causalitate determinationem voluntatis humanæ, quæ est aliqua entitas, vel saltem modus & formalitas entis: Sed causalitas causæ primæ debet esse universalissima, & se extendere ad omne ens, & modum, aut formalitatem entis, ut docet D. Thomas 1. Perhierm. lect. 14. ubi ait: *Voluntas divina est causa quadam profundens totum ens, & omnes ejus differentias.* Et D. Augustinus 1. Confess. cap. 6. ubi docet supremum Dei in res omnes dominium, ex eo fluere quòd usque ad earum fundum, id est ultimum essentia gradum effector sit: Ergo scientia mediæ tollit à Deo rationem primæ causæ.

§. IV.

Scientia mediæ tollit à Deo rationem primi liberi.

142. **P**ROBATUR PRIMÒ: Primum liberum debet esse causa non solum remota & mediata, sed etiam proxima & immediata, totius libertatis creatæ & participatæ; sicut primum ens debet immediatè causare, & efficere omnem entitatem, & existentiam creatam, & participatam à rebus; primum enim in quolibet genere, debet esse causa cæterorum: At scientia mediæ subtrahit à Deo rationem causæ proximæ & immediatæ, respectu liberæ determinationis nostræ voluntatis, quæ est aliqua libertas creatæ & participatæ; implicat enim liberam determinationem nostræ voluntatis, causari à decreto indifferenti, & determinabili à voluntate creatæ, quantum ad speciem actûs, quale admittunt Assertores scientiæ mediæ: Ergo illa tollit à Deo rationem primi liberi.

143. Probatur secundò: Primum liberum debet esse primum eligens, & primum determinans; eligere enim & determinate, est proprius actus libertatis: At scientia mediæ tollit à Deo rationem primi eligentis, & primi determinantis; cum supponat electionem & determinationem voluntatis humanæ, conditionatè futuram, ante omnem electionem, seu ante omne decretum actuale & exercitum voluntatis divinæ: Ergo scientia mediæ tollit à Deo rationem primi liberi.

144. Confirmatur: Illa causa prius eligit & prius determinat, quæ per se primò attingit in effectu, aliquam rationem priorem & nobiliorem,